

Samenvatting CPB Document 104

‘Five Lisbon highlights; the economic impact of reaching these targets’

De Lissabon strategie kan een forse stimulans geven aan de economie en aan de werkgelegenheid in Europa. In 2000 hebben de Europese regeringsleiders afgesproken om de economische groei en de werkgelegenheid te stimuleren zodat de Europese economie de meest concurrerende ter wereld zou worden. Als Europa de doelstellingen haalt die toen afgesproken zijn, kan het BBP met 12 tot 23% toenemen en de werkgelegenheid met ongeveer 11%. Meer dan een decennium kan de groei tenminste 0,8% hoger zijn dan zonder deze doelstellingen. Er zijn in de meeste lidstaten echter grote inspanningen nodig om de noodzakelijke beleidsmaatregelen te ontwikkelen waarvan de kosten niet integraal in deze studie zijn meegenomen.

Dit zijn de conclusies nadat vijf van de meest belangrijke Lissabon doelstellingen zijn geanalyseerd. Door gebruik te maken van een algemeen evenwichtsmodel voor de wereldeconomie, WorldScan, zijn de integratie van de dienstenmarkten, de reductie van administratieve lasten, de doelstellingen om het menselijke kapitaal te vergroten, de 3% doelstelling van uitgaven aan onderzoek en ontwikkeling (O&O) en de doelstellingen ten aanzien van werkgelegenheid geanalyseerd. Al deze doelstellingen gezamenlijk kunnen de Europese economie en haar arbeidsmarkt nieuw leven inblazen

Er zijn simulaties gebruikt om de gevolgen van het bereiken van deze doelstellingen te kwantificeren voor de Europese Unie als geheel, de individuele lidstaten en voor verscheidene economische sectoren. De simulaties beantwoorden de vraag: wat gebeurt er als de EU deze doelstellingen haalt? De simulaties nemen niet de kosten van alle beleidsmaatregelen mee om deze doelstellingen te halen. Daarnaast is de omvang van de economische effecten soms onzeker. Er zijn een laag en hoog scenario geanalyseerd voor de twee meest effectieve doelstellingen ten aanzien van economische groei: werkgelegenheid en O&O.

De toename van het aantal banen, die gepaard gaat met de 70% doelstelling voor werkgelegenheid, uit zich in een toename van het BBP van 6,3 tot 9,2%, afhankelijk van het scenario. Om deze doelstelling te halen kan het nodig zijn om substantieel de belastingen en de sociale zekerheidspremies te verlagen. Het effect van de doelstellingen voor menselijk kapitaal (minder vroegtijdige schoolverlaters, meer gediplomeerden in het middelbaar onderwijs, toegenomen geletterdheid en een leven lang leren) manifesteert zich pas op de lange termijn en is erg afhankelijk van de uitgangspositie van de lidstaten. Op de lange termijn, neemt de efficiëntie van arbeid met 0,5% toe voor landen met een hoog geschoolde beroepsbevolking en tot 3% toe voor landen met een minder hooggeschoolde beroepsbevolking.

De uitgaven aan onderzoek en ontwikkeling dragen ook aanzienlijk bij aan de economische groei. De directe gevolgen en daarmee gepaard gaande kennis spillovers van hogere uitgaven tot 3% van het BBP in 2010 en deze doelstelling tot 2020 te handhaven impliceert een BBP toename van 3,5% tot 11,6% in de twee scenario's. In het hoge scenario neemt het BBP met zo'n 3% toe voor landen die de doelstelling al gehaald hebben en tot 30% voor landen die nauwelijks geld aan O&O besteden.

De integratie van de nationale dienstenmarkten leidt tot een beperkte BBP toename van ongeveer 0,2% als gevolg van de toename van de dienstenhandel. Dit is een ondergrens omdat de effecten van meer buitenlandse investeringen in deze sector niet zijn meegenomen in de huidige versie van WorldScan. Minder administratieve lasten voor bedrijven complementeren de simulaties. Minder lasten leidt tot een toename van 1,4% van het BBP.

Deze simulaties bestrijken de belangrijkste gebieden van de Lissabon strategie. De simulaties gezamenlijk geven een grove indicatie van de economische voordelen van het bereiken van de Lissabon doeltellingen. Het BBP in de EU kan met 12% tot 23% toenemen. Deze voordelen illustreren de mogelijkheden van de Lissabon doelstellingen om economische groei en meer werkgelegenheid te bewerkstelligen. Het laat echter ook de ambities zien die de Europese Unie zich zelf gesteld heeft. De conclusie die hieruit getrokken kan worden is dat de verplichtingen die de landen aangaan om de nodige hervormingen te implementeren waardoor de Lissabon doelstellingen bereikt kunnen worden, uiteindelijk bepalen wat de Lissabon strategie oplevert.